

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godine „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se suzdržano. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbroj: uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilike preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplačena se prima ne primaju. — Dama i novce treba šaliti „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

XII. Bitka na Soči.

Ofenziva austro-ugarskih i njemačkih četa.

Zarobljeno preko 180.000 Talijana.

Nove velike pobjede.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 31. Službeno se javlja:
31. oktobra 1917.

Naša vojska, uspješno se boreći s talijanskim zaležnicama, primiče se Tagliamentu. Juče smo zauzeli *Palmanovu*. Broj zarobljenika poskočio je na preko 120.000, broj topova na preko 1000.

Talijansko bojište:

Prodiranje saveznika gornjom Italijom bilo je jučer ovjenčano novim golemim uspjehom. Zbijanje uzmičućih neprijateljskih masa na sjevero-istoku od Latisane pružilo je našem vodstvu priliku da zaobilazeći presječe odstupnicu jakim talijanskim snagama. Njemačke i austro-ugarske divizije, koje se primicahu Tagliamentu zapadno od Udine, bjehu sa sjevera uložene. U isto vrijeme austro-ugarske kolone se zagoniše duž laguna prema Latisani. Mnogobrojne talijanske čete, ukupno dva do tri vojna zbora, u najvećoj zabuni, bjehu većim dijelom odsječene. Za malo ura zarobilo se preko 60.000 ljudi i oteto više stotina topova. Austro-ugarske i njemačke čete stoje svagdje na donjem i srednjem Tagliamentu. Pojedinački neprijateljevi pokušaji, da se na srednjem toku rijeke zadrže u mostobranskoj poziciji, bjehu osujećeni hitrim udarom njemačkih pukovnija. Austro-ugarske armije, koje prodiru područjem gornjeg toka Tagliamenta, zavlegaju, višestru planini i žilavom voljom sve teškoće zemljišta.

Ovako dvanaesta bitka na Soči postigla je u osam dana, preko svake mjere sjajan uspjeh. Austrijski primorski krajevi oslobođeni su, široki komadi mlatačkog zemljišta leže sada iza savezničke fronte. Neprijatelj je izgubio u nedjelju dana preko 180.000 zarobljenika i 1500 topova. Velika pobjeda na jugu zapadnim vratima monarhije nov je neisporediv dokaz snage savezničkih vlasti i neroda; dokaz snage, koji će krepče govoriti nego li sve što se zadnjih nedjelja govorilo i pisalo kod prijatelja i neprijatelja o sadašnjosti i budućnosti.

Poglavica generalnog štaba.

Izveštaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 1. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan 1. novembra 1917.

Talijansko bojište:

Našim brzim udarima na istoku, neisporedivo žilavoj istrajnosti naših četa na svim frontama, osobito na zapadnoj, ima se zahvaliti, da su se operacije protiv Italije mogle početi i tako

uspješno dalje voditi. Tamo su savezničke čete XIV. armije jučer odnijele novu veliku pobjedu. Dijelovi neprijateljske vojske izagioše na međani na Tagliamentu. U planini i u friulskoj ravnici do željeznice Udine-Codroipo-Treviso neprijatelj se povuče, boreći se, na zapadnu obalu rijeke. Mostobransku poziciju na istočnoj obali držao je kod Dinzana, Dignana i Codroipa. U jednoj zaležničkoj poziciji koja otolen strši preko Bertiola, Pozzuola Vardana prema Udine, žestoko se odupirao, da štiti povlačenje svoje treće armije na zapadnu obalu Tagliamenta. Tjerani voljom da pobijede, ulagani od opreznog vodstva pravim snjehom, njemački i austro-ugarski zborovi postigoše tamo uspjeha, kakvih je rijetko i u ovom ratu. Mostobranske pozicije kod Dignana i Codroipa zauzeše na jurš pruski lovci, bavarska i württemberska pješadija. Brandenburške i šleske divizije, prokušane na svim bojištima, probiše sa sjevera nezadrživom navalom zaležničke pozicije talijanske istočno od donjeg Tagliamenta i uzbiše neprijatelja, dok valjani austro-ugarski zborovi, došavši sa Soče, zauzeše zadnji prijelaz preko rijeke, koji je neprijatelj ostajao kod Latisane. Odsječeni udarom sa sjevera i s obe strane uhvaćeni, preko 60.000 Talijanaca položili oružje i više stotina topova pade u ruke pobjeditelja. Broj zarobljenika iz dvanaeste bitke na Soči, tako uspješno za nedjelju dana izvedene, poskočio je ovako na preko 180.000 ljudi, a broj otetih topova na preko 1500; ostali plijen treba prosuditi prema tim brojkama.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Ostali izveštaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 31. oktobra i 1. novembra nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Čestitanja bugarskog Sobraanja Zastupničkoj Kući u Beču.

BEČ, 31. Predsjednik bugarskog Sobraanja Vačeć upravo je predsjedniku zastupničke kuće Grossu ovaj telegram: „Austrijska je vojska pokazala da ni tri ratne godine nisu joj ugrabile snagu, staru hrabrost. Bugarska mi je Komora naložila u jučerašnjoj sjednici nasred oduševljenja, da Vam njeno zanosno čestitanje isporučim.“

Predsjednik Gross izrazio je u svom odgovoru iskrenu zahvalnost na čestitanju prigodom sjajne pobjede naših vojska, te je nadodao: Vaše nam želje jamče, da će savezničke vlasti, megiu sobom neiskolebljivo vjerne, odbiti pobjedno sve napade nadmoćnog protivnika.

tu pristajale hajdučke galije. 5) *Dubovac*, jer je oko njega duboko. 6) *Skojčić*, mali školji. 7) *Lovoričevac*, jer je rasao na njemu lovor. 8) *Mastinovac*, jer ima na njemu maslina. 9) *Gubavac*, jer je gubav, slabo gora raste. Valjda su izmećali na nj u staro doba gubavu čeljad ili životinju. 10) *Tajan*, najveći školji, na kojem su se sigurno tajne odigravale u staro doba, valjda smaknjivali ljudi. 11) *Pučenjak*, jer je u pućini, najdalji od kraja. 12) *Briški školji*, jer je blizu Briste (Brijeste).

Kod nas se vozi slama, krovina, trst iz Neretve za hranu mazgama i tovaricama, svaka kuća dovodi o Ivanđanu krovinu, pa kad se vozi iz Neretve biljeg im je otočić Gojak, te reknu, „kad smo na Gojaku; tad smo doma“ ili „đaj me do Gojaka“. Vazda se voziš, a nigda k njemu doći. Kad je nešto daleko na moru, a misliš, da je blizu, pa ti reku: „e, vara more“.

Morska pržina se uzimlje za gradnju. Imađe je dosta u uvali Sutivodu, gdje se lijepo možeš okupati, jer je pržina u svoj uvali; a morski žo uzimlje se s velikog mora, s Vodica, iz Žuljane, iz Trstenika, sa Zaglavka za gradnju u cementu.

Kraj poluočoka, gdje svršava, slegla se brda u ravnici, i zove se *Loviste*, u staro doba zvalo se *Caput Zahulmiae* (glava, početak oblasti Zahulmja, kojoj je poluočok od 1333. pripadao); pa odatle Capo Gomena.

5. Pomorska meteorologija. Kad se počme oblačiti, onda se bacaju mreže, biće ribe. Kad se putuje po moru obnoć, pa nema zvijezda, ravnas se po vrsima brda. Školji se ne vide, jer su u sjeni brda.

N. V. Cesar Karlo u Gorici i Trstu.

TRST, 31. Kako smo već u kratko javili, Cesar je ušao u Goricu dana 29. oktobra. Već na putu u grad preko Černice i Ajšovice, Cesara su u velike razalostile strašne slike pustošenja. Od Ajšovice nijesu ostale ni kuće, ni polja, ni šume; villa Starckenfels i lovačke kuće u Panovičkoj šumi prevorene su u žalosne ruševine, koje su vladara duboko dirnule. Kod ville Starckenfels Cesar s pratnjom sagje s automobila da ne bi ometao kretanje četa i trana, te jašući konja stigne u Goricu. Čete koje su se nalazile na putu pozdravljahu Cesara frenetičkim oduševljenjem. Na glavnoj pijaci u Gorici slušao je izvještaje vojnih zapovjednika i već stiglih upravnih činovnika i poklonstvo zaoštalo pučanstva, svega nekih 20 osoba; to je najviše boljelo, što goričko pučanstvo nije moglo da dočeka Vladara; skupo li su oni platili svoju vjernost rodnoj grudi i državi. Kratko vrijeme prije ulaska naših četa neprijatelj ih je odveo i osim toga opljačkao im kuće i neke zapalo. Gorica, tako na glasu sa svoje ljepote, više ne postoji; na svakoj su kući rane od ovog rata; glavna je pijaca sama ruševina. Sa pijace Cesar se povratio k porušenoj villi Starckenfels, da se odanle odveze preko Komenske visoravni u Trst, gdje je u kasnu večer prispio. Prednja pohod nije bio navješten, ipak je više stotina ljudi stalo na ulicama i priredilo vladaru iskrenih ovacija, koje su ga vrlo obradovali.

Jučer iz jutra Cesar se odveze, unatoč buri i silnoj kiši, preko Proseka, Nabrežine i Devna u Tržić. Prednja je vrijeme bilo rjavo, vladar se vozio u otvorenom automobilu. Počevši od Nabrežine počinjahu se vidjeti tragovi lutih bojeva. Prošlo se mimo uništenih radionica „Adrie“ kod S. Antuna i naših škara u Porto Rosega, čije su naprave ili propale i spaljene. U Tržiću, gdje nema jedne kuće zdrave, Cesar je otišao pješke na glavnu pijacu, kojom je u taj mah prolazila jedna vojnička kapela; ova je u isti čas završavala narodnu himnu. Megjutim slože se iz drugih ulica nekoliko četnih odjeljaka. Tad poglavica generalnog štaba Arz skine kapu s glave i kliknu: Njegovo Veličanstvo, naš previšajji vojskovođa, živio! Sve prihvatil sa burnim oduševljenjem taj polđić.

Cesar je pohodio jučer na fronti nekoliko eskadrona dragonske pukovnije, u kojoj se svojih prvih godina učio. On se porazgovori sa svakim oficijom i naredi neka izagju iz redova i slni momci, koji su nekad u njegovom eskadronu služili: bijaše ih petero.

Došlo se pak srdačno oprostio sa starim drugovima, Cesar se povratio u Trst, gdje je primio turskog princa Osman Fuad Efendiju u namjesničkoj zgradi i deputaciju grada Gorice, koja mu se na novo pokloni, zahvalivši mu na oslobođenju od neprijateljskog jarma. Na poklonstvenij govor vladinog komesara u Gorici Dandini, Cesar odvrati:

„Sa radošću primam u ovom znamenitom času poklonstvo predstavnika Moga grada Gorice, koji je u vrijeme najteže kušnje postojano izdržao i žrtvujući svoju dobro i krv svoju krasno posvjedočio svoju vjernost Meni i Mojoj kući i ljubav prema rojenoj grudi. Moja je želja, da lijepa Gorica, ovaj biser megiu austrijskim gradovima,

Kad je mjesočina — noćna skitačina, onda se ne bacaju mreže, jer se u moru vidi. A kad nema mjeseca, onda se ide i „na dokos“, to jest na osli pod svijetle. Prije su bile svijetle na petroulje, a sad sve na acetilenu, na karbid.

Vjetar ima razna imena: sjevernjak se zove: „bura“, „burin“, „tramuntana“; pa je „levanat“ s istoka, „grego-levanat“ jugoistočni vjetar; „šiloko“ je „jug“, „jugovina“, „Lebić“ puše iz Mletaka; „Maestro“ je zapadnjak; a „pulenat“ je čisti zapadni vjetar. Kod nas zimi najviše dere bura i jugovina, a maestrali su na proljeće. Levanat puše po malo, ali iz jutra, najviše ljeti. Rijetka je tramuntana-bura; grego-levanat, pulenat, a najmanje lebić, jer ga zaklanja poluočok.

Kad se „užeže vjetar“, onda „đimi po moru“. Kad kiši i sunce ujedno sjaja, tad se veli „zene se miševi“, kako je nastala ova poslovice, ne znam. Tada su obično na nebu duge.

Kad puše bura, pa se „podignu školji i ponte, rti“ iznad mora, a to se vidi osobito jutrom. Kad se voziš obnoć, onda se „skli more“, cakli ispod vesala; na „tisučje zvijezdica se vidi“.

Ako je velika oplima, rjavo se vrijeme sprema. Zimi oluje, fortunali; barsške, (kad grmi); tempesta. Kad lampa, sijeva iz šiloka, rjavo će vrijeme, a kad iz levanta, isto će vrijeme.

Kad dolicu ptice iz Neretve, patke divlje, liske u naš kraj, zimi, tad ti je rjavo vrijeme.

Ako je vjetrić, pa hoćeš, da se stiša more, poštrapi koju kaplju ulja po moru, odmah je bunaca. Svaki ribar nosi bočicu ulja u barci.

Kad je grmljavina i bojiš se grada, prije se

oslobogjena hrabrošću Mojih vrijednih četa od neprijatelja, ustane sa svojih ruševina bogatija i ljepša nego je prije bila; tad će i teško iskušani stanovnici dočekati sretnih dana, u kojima će, kao za vrijeme ljute nevolje, moći da budu sigurni Mog najvruećeg očinskog staranja.

Megjutim okupio se pred namjesničkom zgradom silan svijet, koji je sa burnim ovacijama dočekao vladara, kad se pojavio na balkonu. Djevala se carevka njemački, talijanski i slovenski. Ove srdačne manifestacije urojenog pučanstva, neposredno poslije teškog udara na Italiju, pokazuje svu taštinu talijanske oslobodilačke misije.

Cesar krenu iz Trsta nasred burnih ovacija.

N. V. Cesar Karlo u Istri.

TRST, 31. Cesar je danas obošao ustanove istarske obalne obrane i pohodio više gradova te zemlje. Vladar se odveo za Trsta, u pratnji nadvojvode Maksu, u Doreč, i odanle preko Buja, Dirana, Isole i Kopra natrag u Trst. Dorečko pučanstvo, koje je u cesarevu pohodu u ovo teško doba nazrijelo njegov osobiti interes za grad, koji je neprijatelj već toliko puta napadao, čekalo je na glavnoj pijaci njegov dolazak. Biskup Dederzoll poklonio se Cesaru riječima prevrele radosti. Vladar je slušao sa iskrenim učešćem izvještaj o mukama što je grad pretrpio i primio sa očitim zadovoljstvom uvjerenjavanj neiskolebljive vjernosti. Zatim je vladar obošao razne vojne naprave u porečkoj okolini, pak je pošao u stolnu crkvu, gdje se kratko pomolio. U trijemu pred crkvom čekalo je Cesara jedna prosta žena, koja preda nj pade na koljena meleći ga da joj primi neku molbu. Cesar podiže ženu i primi molbu rekavši joj par milostivih riječi. Na povratku Cesar se zaustavi kod Vranica, da štogod pojede. Težaci koji su se s polja vraćali, upoznaše vladara te natiskoše se oko njegova automobila. Vladar naredi da se tim ljudima dade doručak, a za njegovim primjerom povodiše se i gospoda od pratnje. Težaci bijahu tako ushićeni vladarevom dobrotom, da mu svi prigrijoše ruci. Zatim se Cesar odveze u Diran, gdje mu je pučanstvo burne ovacije priredilo. Tako je bilo i u Isoli i Kopru. Na povratku Cesar obagje nekoliko četa obalne obrane, obrambene baterije signalne stanice i druge ustanove. Kad se u večer povratio u Trst pučanstvo se bijaše rasporedalo putem i oduševljeno mu klicalo. Malo zatim Cesar krenu iz Trsta.

VII. austrijski ratni zajam.

BEČ, 31. Prema službenom saopćenju izdaje se, kao sedmi austrijski ratni zajam, jedan utrnjivi državni zajam prost od poreza sa 5 1/2 posto dobiti, i pokladnice državnog blaga proste od poreza sa 5 1/2 posto dobiti i povratne 1. augusta 1926. Državni zajam povratice se u nominalnoj vrijednosti i utrnuti će se ždriježbanjem od 1923 god. do 1957. Ministar financija smije, počevši od 1. januara 1927, svako ždriježbanje povećati, ili neutrnutu svotu zajma bez ždriježbanja povratiti u nominalnoj vrijednosti, držeci se tromjesečnog otkaznog roka. Na isti način zajam u državnim pokladnicama može se i prije 1. augusta 1926 povratiti u nominalnoj vrijednosti sasvim ili od česti,

zvonilo u zvona, dok ih je bilo. Njegdža se hodilo i u crkvu moliti. Pomorci bi se zavjetovali Gospi od Sresera ili Gospi od Orebiča.

6. Žive li tko u moru.

U suton „zapane, zagje sunce u more“; a u jutro „svane sunce“. U jutro je more mirno, bunaca obično.

O „morskim vilama“ pjeva pjesnik Mažibradić iz Dubrovnika pjesniku Ranjini, koji je živio na svom dvorcu u Vručici kod Trpnja, na poluočoku Rač.

„Zoveš me na dvor tvoj mili, sazidan na vodi, Pod kojijem plavi broj svakojakih dohodi, I morske, gdje vile pjesni ti spivaju, I kē te tač mile, da živiš u raj“.

„Morske vile kolo igraju“ na moru, kad je oluja, fortuna po moru.

„Pako je na moru“, to jest vragovi, da su izišli i uzvitali more, kad je silni vjetar na moru.

„U moru je svako blago“, veli se kod nas. Koraj, biser, ribe, žive vode, koje vriju iz mora, vode se vrtlozi, viri.

Na poluočoku u dubrovačko doba krila su se čeljad po za brda, radi morskih gusara i hajduka; a opet su i polja za brdima. U novije doba sve se spuša kraju; osobito u Žuljani, Trsteniku, Orebićima, Kućštima, Vignju, Trpnju i Draču. Sad svaka luka oživjela; imađe kuća i magazina. Nema gusara, nestade straha; a trgovina se lakše vođi uz more, pa se obala kiši po malo kućama i selima.

Villa Sutivod, kod Janjine 10 oktobra 1917.

držeci se tromesečnog otkaznog roka. Upisna je cijena za državni zajam 92.5. za državne obveznice 94.6. Upisanik dobiva bonifikaciju od 1/2 postotka a kod utnjivanja državnog zajma još jednu jednomesečnu dobitnu bonifikaciju. Prodaja obaju zajmova nije podložena porezu na prodaju efekata. Upisivanje počinje dana 5 novembra; a zatvorice se dana 3 decembra o podne.

Metež u Rusiji.

KOPENHAGEN. 31. Po jednom petrogradskom brzojavu, pronose se neprekidno glasovi, da boljševiki namjeravaju prirediti dana 2 novembra važnu demonstraciju pomoću monarhista. Vlade i ostale stranke spremaju se, da oružjem uguše pobunu, koja bi imala karakter jedne proturevolucije.

U Italiji.

Talijanski izvještaj o uzroku.

LUGANO, 2. Agencija Stefani širi ovaj izvještaj. Opći uzrok izveo se u najboljem redu. Treća skupina vojske odupire se energično. Zaštitne čete vrše mahom svoju dužnost. Dosadašnji ratni ministar general Giardino kreće na frontu. U zemlji sve je mirno.

Dovo talijansko ministarstvo.

LUGANO, 31. Agencija Stefani: Novi je kabinet ovako sastavljen: Predsjedništvo i unutrašnji poslovi Orlando, izvanjski poslovi Sonnino, kolonije Colosimo, pravda Sacchi, financije Meda, državno blago Pitti, rat Alfieri, mornarica Del Buono, municija Dall'Olivo, ratno staranje Bissolati, nastava Berenini, javne radnje Dari, poljodjelstvo Miliani, industrija i trgovina Ciuffelli, pošta Fera, promet Bianchi.

Akcija za ratne kuhinje.

Na osnovu Previšnjeg ručnog pisma od 19. kolovoza o. g. držala se je dne 27. rujna kod č. k. ministarstva unutrašnjih poslova sjednica predstavnika austrijskih pokrajina glede mjera, što bi se imale preduzeti u svrhu promicanja akcije za ratne kuhinje. Toj sjednici je prisustvovalo i katolijer Preuzvišeni gospodin namjesnik grof Attems, koji je u svojem krasnom govoru istaknuo slijedeće:

Akcija za ratne kuhinje je za Dalmaciju od prijete nužde. Osim kontingentiranog živeža iaii sve ostalo; privatno uvezeni živeži može se dobiti samo uz veoma velike cijene, siromasi su u pokrajini upućeni isključivo na 20 dkg. brašna i druge malenkosti, neznačajni broj pučanstva se može hraniti mesom. S toga je bilo potrebno, da se već prve godine rata posveti osobiti briga prehrani najoskudnijih slojeva pučanstva. U gradovima Zadar, Split, Dubrovnik, i Šibenik osnovale su pučkih kuhinja u većem opsegu. Ove kuhinje su pomoću državne subvencije od 2 1/2 milijuna kruna iz dohđnog kredita od 300 milijuna kruna u velike napredovale, tako da dan danas u gradovima Dalmacije po prilici 20.000 osoba prima vrućeg jela.

Ove kuhinje nijesu ustrojene samo za najsiromašnije već katolijer za djecu i odrasle srebnjeg staleža, pri čemu valja primijeti maleni iznos. Dan danas bi imalo biti 20 do 25 ratnih dohđno pučkih kuhinja otvorenih.

Osobito u gradovima Zadru, Splitu, Dubrovniku, i Šibeniku, je od prijete nužde, da se ustanove kuhinje za prehranu mladeži srednjih škola, jer se prijašnji davaoi hrane zbog pomanjkanja živeža krata, da nadalje prime na hranu učenike. Govornik s toga s ushiom usvaja namisao, da se jedan dio sredstava ratnog pomoćnog ureda stavi na raspolaganje za prehranu pučanstva; ratni pomoćni fond ne bi se svakako uslijed toga imao odviše da oslabi, jer ima obitelji koje apsolutno trebaju malenih pripomoći; možda bi se imala jedna trećina fonda potrošiti u tu svrhu.

Glede namaknuća sredstava govornik smatra, da bi u Dalmaciji bilo teško namaknuti takav fond kojom akcijom za sabiranje prinosa. Osobito su aprovizacijona društva u zadnje vrijeme znatno porasla pa se njihova sredstva moraju uopće povratiti istom izvoru, odakle su i bila crpljena; po tome bi se mogla djelatnost dalje nastaviti katolijer na način, da se aprovizacijom društvima kod stanovitih robe odredi suviše par helera — a da se ne upadne u pretjerivanu cijena, — e da ih se upotrebi za instituciju.

DON MARKO VEŽIĆ, JADRTOVAČ:

S kuka na kuk.

(Skice).

V. Oci i sinovi.

Valaj bih, oče, volio ostati bez kore kruha, nego li bez lule duhana, a ovo vidim, da sam ostao i bez jednog i bez drugoga! — huknu Šimun Papak ono prošastog utorka. — Ma kad nije Šmiljančić ilije, eđa otkuđa deli — Vuče Mrnjedevića! Ne žuti mi se u trbolcu od Nevesinja mirutni čeliki, ali evo da nije ni gnjile «prusije», već da bih kumpiferovim i svakojakim lišćem lulu nabijao! — Ovom mi se uze Šimun bijedati, preda mnom odmiče i učešće iza sebe okom izbijeli, pribijavajuć se «Putalja», što za njim čekića, da ga ne priče. A tko zna, da se ljude ne obazire i ne ogleda, hoće li i pop svoju povaditi duhan — česu i njome ga ponuditi? Nu utaman bi bilo paripče praznom zobnicom dražiti, a tako neljuskji pošteni brku nastercnu česu pružiti, ko da se njime sprdaš, a kad tamo svak svoju kapu na glavi nosi; snimi je, na koljeno položi i njome se rugaj!

Šimun je postarije zagoreč i svagdašnji namjerni poslužnik kod svoga «zenze» i fra Šimuna, a svoga komše i od davnih davnina tvrda prijana. Pošao ja fratru na braske razgovore, da na trenutačnoj i lastavičnoj dokonici, kraj svagdašnjih drugačije trzavica, virvara i zamavalica, duši olakoćenja nagiem, a maglu tjeskobe i duševne potištenosti razagnem.

Hoćeš li, da ti budu po šestu, reku, da ti je reda svagdanice ženu i paripa šibati. Nit je meni

Uregjenje ratnih kuhinja, nabava živeži i dalje poslovanje kuhinja moglo bi se provesti samo pod pretpostavkom, ako stanoviti krugovi pučanstva budu plaćali cijelu nabavnu cijenu, a najoskudniji samo umanjenu cijenu, uslijed česa bi se neimućnim moglo jelo bađava davati.

Ostanovljenje ovih razreda imalo bi biti lako na osnovu već sastavljenih popisa glede manje, imućnih, najmanje imućnih i neimućnih.

Na to je Nj. Preuzvišenosti odgovorio predsjedatelj sastanka Nj. Visost Dr. Eduard Prinz von und zu Liechtenstein, č. k. dvorski savjetnik i upravitelj ratnog pomoćnog ureda kod č. k. ministarstva unutrašnjih poslova, slijedeće:

U Dalmaciji se je ustanovio razmjerno veliki broj ratnih kuhinja; ne radi se dakle o tome da se nove kuhinje otvore, već da se prinesu sredstva, da se pojedincima daju cijenija hrana. Uzimlje na znanje, da centrala ima da pruži sredstva te da se u Dalmaciji nema da se sa strane centrale razvijuje kakva akcija za sabiranje prinosa, što ne bi bilo lako katolijer s obzirom na lošu poštansku svezu.

Stanje svih fondova zemaljskih ratnih pomoćnih ureda iznosilo je dne 30. lipnja oko 4 1/2 milijuna; od ovih bi se imala upotrebiti 2 milijuna za svrhe akcije za ratne kuhinje. Eđa se omogući početak akcije ratni pomoćni ured namjerava za sada iz svojih sredstava staviti na raspolaganje po milijuna prema potrebi pojedinih pokrajina, osim 1—2 milijuna, koji će se sada doznačiti kao normalna dotacija (6. obrok) od toga je već 400.000 kruna već doznačeno pojedinih pokrajinama kao pređujam.

Na Dalmaciju otpada prema ključu razdiobe 20.000 kruna, koji je iznos već doznačen kao pređujam na 6. obrok.

Imovno stanje zemaljskog ratnog pomoćnog ureda iznosilo je dne 1. srpnja 1917 K. 30.000; djelatnost je sabiranja u Dalmaciji krasno organizirana. Ođavle je zemaljskom ratnom pomoćnom uredu uđijeljeno 161.000 kruna; zemaljski ratni pomoćni uređ raspolagao je sa preko 453.000 kruna, tako da se je okruglih 290.000 kruna sabralo iz vlastitih sredstava, što je zastalno dokaz velikog žrtvovanja pučanstva.

S obzirom na prinoseno žrtve i na veliku bibeđu u pokrajini doznačit će on Dalmaciji ponovno 25.000 kruna, od kojih treba pak upotrebiti 15.000 za akciju ratnih kuhinja. No u ratnim kuhinjama nije nužno, da svi učesnici prime besplatno hranu; ako bude dovoljno pogodjalaca moći će se pobirati iznos, koji ne će dosizati nabavnu cijenu, ali će biti od važnosti za uzdržavanje poslovanja ratne kuhinje, taj se iznos može pak eventualno u stepenima odrediti.

Namjesnik je dalmatinski zahvalio na dokazanu susretljivost prema zemlji.

Posebna molba Njegove Preuzvišenosti za stupnik č. k. ureda za prehranu naroda za pravodobno i izdašno podijeljenje cijelog živeža, osobito pure, griza od zobi i t. d. uzeta je na znanje uz osiguranje najveće susretljivosti.

Naši Dopisi

Hvar, 25 oktobra.

(Smrt i sprovod presv. biskupa fra Jordana Zaninovića.) U subotu jutrom 20. o. m. klecanje zvonā sa zvonika stolne crkve obavij narodu kako je onog časa usnuo u Gospodinu naš presv. biskup fra Jordan Zaninović.

Na pusti glas državni uredi, općina, škole i društva, pak sve privatne zgrade i prozori svih kuća izvjesiše crne sagove. Crnina je trajala do sutradan nakon pogreba.

Iz Splitja pohitao je u Hvar presvijetli biskup Dalunko ne posebnog torpedači, koju mu je vojna vlast stavila na raspolaganje; a iz raznih varoši i sela diječeze mnogi su svećenici krenuli na sprovod. Lupnici i crkovernstva iz cijele diječeze javiše kapitlu svoje duboko žalovanje.

Gospodin kotarski poglavar Giuppanovich, sa činovništvom kot. poglavarstva pogje isti dan k stolnom kaptolu na žalovanje. Na isti način kaptol je primio saučeeće učiteljskog zbora ovdāšnjih škola, općine, društava, kotarskog suda, pošte brzojavā i dr.

Drepoštovani kaptol primio je žicom žalovanja Apošt. Nuncija iz Beče, preuzvišenog gosc, namjesnika grofa Attemsa, koji je odredio, da ga pri sprovodu zastupa g. poglavar, saučeeće biskupa iz Dalmacije i Hrvatske, te općina i korporacija hvarске bračke i viške biskupije.

Sprovod je započeo u srijedu u 9 sati pr. pod. potrajao je sve do iza podne. Pontifikovao je

do hala i belaja, a kamo li do megdana i tamo klanenu do junačenja jalova, pa stoga ni ženu namakō, ni alaće nabavio, a onda se ni ne staram za nje. Na prijanovu «Putalju» od kuće prijašio, pa me evo ovo sada na njemu i kući na povratke. Šimun mi ga je pred kućnim dvorom prihvatio, dok sam mu se u seđio ubacivō, pa će i ovo sada, kad ga razjašim; šmrknut će kapaciz popove vržljive bakare i pot sa čela ispućen sarenati, a onda se lagašnji gospodaru navratiti, da mu na laku domjenku priča i hvali mu se, je li u popu deliju stekao ja škrta kuku.

Jesmo i nijesmo prevalili pō puta, a Šimun očima u strane naleti i hvaljen Isusom se javi. I ja ću za njim — ta da zašto sam kršćanin i misnik Božiji! — i tekar sada poviše nas na desetak korčaja zapazih u guščarini pozemljušene i mrke smrječi dvoje čeljadi i dvoje osamarene magari. Starac je jedva i vratom k zemlji pognō. Zar ga i nema u gaćama, već ono zakrpanih i istrličanih benevrećina niza nj naprazno drndaliće, ko da si ih na zašljen kolac natakō i u proso zatakō, da iz njega poštetne ptice izgone. Kosjerice su mu se zaoštruljile i iskočile, da se na njima porežeš, a pogrušana, zagušala, nizvješena te neuregjena brćina čak usnice prekrila, da ne znaš, kako i hvajljenisusekmuti može. Kad se okrenu, da se na prolaznike ogleda, nekuđa vratom iskrivilja, a glavom jače na lijevu zakrenu. Do tren čes se uvjeriti, da to nije objesni i kicoški zakretaj, već ono nužde i ljuta vaja; sva mu je snaga u ljevome oku, kad i onako desnoga nema. Mlagjarca ima i dvađesetaj godini za uho, a ako nije i njega vojnica pozobala i fronta k sebi pritegla, neka ne zahvaljiva ni ma-

presv. biskup Dalunko, uz sudjelovanje svećenstva i redovništva. Dovorka je krenula iz biskupske palače, preko pijace, uzduž grada. Otvoreni lijes sa smrtnim ostacima presv. biskupa, nosili su po četiri svećenika i dva redovnika Dominikaneca.

Išli su za lijesom prestavnici svih ureda sa c. k. poglavarom na čelu, bratovštine i mnogo naroda, predstavnictva općine hvarske, te Jelse, Starog Grada, Vrboske, Visa i dr., učenici i učesnice ovdāšnjih škola, narod iz bliže okoline i dijevojiće družbe srca Isusova, oružništvo, financijska straža i t. d.

Lijes je u crkvi postavljen na katafalak, te je nakon «Jutrnja» bila svečana pontifikalna misa. Službu je božju služio presv. biskup Dalunko, a pevjački zbor izvrsno je otpjevao «Requiem» maestra Bosiljevca i «Libera» od Rossi.

Na svim oltarima stolne crkve služene su tihe sv. mise. Pontifikalno odrješenje izvršio je presvijetli Dalunko, apoštolski protonotar Monsgr. Siminaić, monsgr. Dobronić, kan. Matas, i bivši provincijal dominikanaca O. Miškovi. Poslije sv. mise g. kanonik Carević, ocrtao je dirljivim riječima život i vrline pokojnoga biskupa, podsjetiv na pokojnikovo milosrđe i dobrotu.

U prisustvu rodbine i svećenstva, lijes je privremeno položen u biskupsku grobnicu u stolnoj crkvi. U svoje će se vrijeme, po izričitaj želji pok. biskupa mrtvi ostanci njegovi prenijeti i predati na vječno prebivalište u crkvi Dominikanaca u Staromgradu.

Nezaboravni je pokojnik odredio u svojoj oporuci izvjesnu svoju u dobrotvorne svrhe, te se je na osobiti način sjetio zaklade Skakoc za siromošne klerike, kao i oskudnih crkava u svoji kupiji.

Perast, 10 listopada.

Dne 1. listopada otvorila se je božjim blagoslovom u ovom gradu pučka ratna kuhinja. Dohđućem zaslužnog bivšeg c. k. trgijavnog povjerenika g. poglavara Giuppanovich-a ustrojio se je odbor otmjenijih gospođja, koje su ponudile, hvalevrijedno, svoju pomoć pri ustrojenju pučke kuhinje. Te gospođe jesu: Balaban Daolina, Chiorco Kata, Gjelčić Marija, Gjurišić Marija, Petrović-Doljak Danica, Sirovich Ana, Stanić Marija, Serović Milenka i Tomićić Ana. U odboru su kao upravljači gg. Gjurišić Josip načelnik, Don Anton Rosa opatnadžupnik i Niković Marko trgovac.

Kuhinja je povjerenja vrijednom našim č.č. sestrama Služavkam Meloga Isusa, a sudjeluju svaki dan po jedna od gornjih gospođa.

Kuhinja se je dobro uputila i uređila hvala nastojanju odbora osobito g. načelnika, komu je na srcu ležalo, da se što prije pomogne jadnom siromašnom pučanstvu.

Zahvaljujemo od srca preuzvišenom gospodinu Namjesniku, koji nam je tako dobrostivo došao u susret i pomogao izdašnom potporom i živežem. Iskrena hvala nek bude presvijetlom gospodinu dvorskom savjetniku Vladimiru Budisavljeviću, u pravilju našeg kot. poglavarstva, za pospješno ustrojenje kuhinje, te velecijenjenom g. c. k. kot. poglavaru Nikoli Giuppanovichu za brigu i nastojanje, da se kuhinja i u ovom gradu ustanovi.

Svima dragi Bog platio! Mlegitum živo preporučamo se za daljnje opskrbljivanje ove kuhinje, koja će ove zime mnogog siromaha spasiti od nevolje i oskudice.

DALMATINSKE VIJESTI

Previšnje odlikovanje.

Njegovo se c. i. k. Apostolsko Veličanstvo previšnjim rješenjem premostivo uđostojilo uđijeliti ratni križ prvoga razreda za civilne zasluge preuzvišenom gospodinu namjesniku grofu Attemsu.

Za imendan Njegova Veličanstva Cesara Karla.

Sutra za imendan N. V. Cesara i Kralja Karla biti će u prvostolnoj bazilici Sv. Stošije svećani pontifikal, učestvovanjem svih vllasi.

Pučka će kuhinja dijeliti sutra obroke besplatno.

Svećane zađušnice za naše poginule junake.

Juče na Mrtvi Dan, u 10 sati prije podne, bile su u prvostolnoj crkvi Sv. Stošije svećane zađušnice za naše poginule junake.

Službu božju služio je N. P. prag. Nadbiskup dr. V. Pulitić. Bili su na božjoj službi preuzvišeni gosc. Namjesnik grof Attems na čelu namjesništvenih

terinoj suzi, ni zori jutrnjoj, već svojim nedotjeranim i nezakonitim godinama. Od Šimuna saznadoh, da je tekar o Svetom Jakovu žesnaestu narvršio.

Starac se grči, lašunom zamahiva i ispijukan ga o panjnu smrječi nemoćno pušta. Mlagji se prihvatilo lagodnijega posla; zasjeo na kamen i ko za zabavu kosijerom sasječene grane potkresava.

U koje mi mislimo kraj njih, ošinu nam uho oštra i bestidna breka mlagjarca na starca: — Bolje će to, kozo stara, drugačije će ti vrug i drugo oko odnijeti!

Što je on onako lajekno, ispred mene oskoči Šimun, da mu je narućnije, izvrne se k strani i osorljivim će te posprdnim arlekom: — Evala ti Jakove! I je mu vrug odnio jedno, pa neka nosi i drugo!

Sad Šimun vrci sa opanka, pred paripa iskoči, pomršeni korak ispravi i voljkije opući mome selu na vidjelicu.

Da mi daše, što carski kalupi «banka» skalupiti mogu, sve ti eto to, kad ti ja pomoći ne mogu. Piti znam, u koga su upereni oni teški topovi, ni na koga će ljuvu vatru sasuti.

Ma što je ono, Šimune, kakve li se šale zbijaju, ako je uopće šali miesta, gdje se sotona pakleni zazivlje i imenuje? Da otkuđa su ona čeljad? Da nijesu iz tvoga sela, kad im se onako znamim glasom javljaš? Valaj, otkle bili, da bili, tko su, da su, dostojno nije, da ono neotesano balavče na staračke sjedine isperetne isvakojakoga smrdeža izlijeva! — žicnem se ja i sobom u seđlu otremem

— Aja, oče; šale nije, gdje sin oco oko izbija,

činovnika, presvijetli gosc. dr. Ivčević predsjednik Sabora dalmatinskoga sa drugim članovima Zemaljskog Odbora predstojnici i predstavnici svih ostalih državni vlasti, upravnik općine zadarske dvorski savjetnik Skarić, upravnik trgovačke komore zadarske savjet. Duboković sa gospodom Mazzocco i Giacasa, predsjednik odvjetničke komore zadarske, odvjet. dr. Skvrce.

Od vojništva prisustvovali su božjoj službi zapovjednik zemal. oružništva pukovnik Selinka, postajni zapovjednik pukovnik Tramer i mnogi časnici; prisustvovali je katolijer predstavništvo dalmat. Veterana.

Pod vještom upravom gosc. Lederera, učenici ovdāšnje hrvatske gimnazije i preparandija, uz nekoliko diletanata, ispjevaše savršeno misu m. a. Rossi. Provincijalat Franjevac Male Braće-Zadar podastro je Svijetloj Kruni ovu adresu:

C. K. Apoštolsko Veličanstvo! Pred čuđotvornim Propelom, koje se štuje od vijeka u našoj Franjevačkoj Crkvi na Otoku Bađiji kraj Korčule, pred kojim se je poklonilo i Vaše c. i. k. Apoštolsko Veličanstvo, kad je kao mladi Nađvojojvoda u društvu Njezine Prejasnosti Gospođe Majke Nađvojojtkinje Marije Josipe, počastilo ovo krasno Dalmatinsko ostrvo svojim dragocijenim posjetom, ovih dana, kad naše hrabre i već toliko puta lovor-vijencem okićene čete beru cvijeće pobjede nad najkivnijim neprijateljem slavne i nepobjedive naše Monarhije, izvanredne se molbe dižu od Sinova sv. Frane Kralju Vojska — za pobjedu neokaljanog našeg oružja, za sreću naše Monarhije, za uskorenje časnog i trajnog mira te za uzdržanje Vašeg c. i. k. Apoštolskog Veličanstva i Prejasne c. i. k. Obitelji te cijele slavne Habzburške Dinastije. Slične se molbe upravljaju Svevišnjemu već od početka rata u svim Franjevačkim Crkvama naše Provincije sv. Jeronima u Dalmaciji.

Toliko niže potpisani naše ođavna želi da dogje do znanja Vašeg c. i. k. Apoštolskog Veličanstva, eđa se u teškim kušnjama, kojima je naša Monarhija podvrgnuta, utješi slatkom nadom da uz Blagoslov Svevišnjega i uz osobitu zaštitu Presvete Eucharistije, koja je bila i bit će spas Monarhije po onoj «Eucharistia, salus Austriae» Monarhija će naša i slavna Habzburška Kuća sjati poput sjajne zvijezde u kolu ljudskih udesa.

Dok niže potpisani Provincijal ima osobitu čast da ovo pođastre pred Prijestolje Vašeg c. i. k. Apoštolskog Veličanstva, najračosnijim srcem prihvaća ovu prigodu, da u ime svoje, cijele Provincije sv. Jeronima, te svih Redovnika iste Provincije, ponovi najsvečanije čuvstva nepokolebive vjernosti i ođanosti Vašem c. i. k. Apoštolskom Veličanstvu i slavnoj Habzburškoj Dinastiji. Vašeg c. i. k. Apoštolskog Veličanstva.

Zadar, 27 listopada 1917.

preodani
Fr. Antun Kazilari
Provincijal.

Slavije za junačka djela našeg oružja.

Pišu nam iz Sinja, 29. listopada. Danas jutrom rano državna zastava na zgradi c. k. kotarskog Poglavarstva najavila je ovaj varoši nešto neobična, a kad se je doznalo, da je to u slavu junačkog nastupa naše nepredobive vojske proti vjerolomnom neprijatelju i da naši hrabri sinovi pod vođstvom svog viteškog Vlapara opet junački pregaziše krvavu Soču, da naplate vjerolomstvo više put jačem neprijatelju, cijela se je varoš okitila sagovima, uređi državnim zastavama a društva izvjesiše hrvatsku troboju.

Svak oduševljenjem poždravija junački prođor austrijskog oružja, a veseljem podaničkog poćitanja pozdravio svog mladog Vlapara, koji na čelu nepredobivih četa ulazi u preosvojenu Goricu, prolazi nezaboravnu Soču i nastupa u talijansku ravnicu.

Alla cucina popolare.

Domani, pel fausto onomastico di S. M. l'Imperatore, alla «Cucina popolare» il cibo verrà distribuito gratuitamente.

Poštanske vijesti.

U istočnoj su Galiciji preuzeli:
1. Listovni saobraćaj poštanski uređi: Korolōwka B. Borszczow, Lipica Dolna Tlustenkie, Wasylkouce i Zielona b. Nadworna;
2. Listovni saobraćaj vrijednosnih pisama poštanski uređ Majdan Sređni;
3. Listovni i novćani saobraćaj te saobraćaj vrijednosnih pisama poštanski uređi; Kornicz i Sniatyn;
4. Dovoćani saobraćaj i saobraćaj vrijednosnih pisama poštanski uređi: Berezow Wyzny, Chodmierz, Horodenska, Roznów b. Zablōw i Zablōw.

a na drugo mu se ogleda, da i bez njega slijepao ostane! — gorko se Papak nasmije i glavom omahne. — (Ma šta to, Šimune, beljezgaš? Ta nijesu ono otac i sin!

— Baš tako! — i uprlji se razeečen Šimun. — Nikola Korbić, moj komšijak, Jakov, Korbić, zakoniti jedaik Nikolin i žive Lucije Ljubidrag. Kako je, kako nije, ovo će biti četvrtaj godina, da je Nikola zdravih očiju obamrlik, a bez desnoga osvanō. Svi jet, a pogotovu naš svijet, svak svoju, a ti reći, da opet svi jednu i svoju, da mu se jedinac za kućnom sinijom «pirunom» oka mašio, ono se prolilo i o vome svijetu utrnulo. Tko je, tko nije, kako je, kako nije, noć očiju nema, rođiteljsko srce zna paliti a usta mućati; kad Nikola i Luca progovorili, tad i na Nikolu krivnja pada, da je sam pao, pa se sam i udario; oko police u mraku nešto mrnōao i okom se na čavao nagrōio.

— A i bit će tako! — lakše ja odušim, netom mi Šimun pruži i u ruke dođa podatke o «olakoćućim okolnostima». Drugačije bi čeljade da svine od teških mulka. Gđje da se raglja još jedan Kajin i poganiji od njega, pa da nagrijeju rođitelja svoga!

— Nek je tako, oče, budi volja tvoja, a moja, da vam još ciglu jednu pripomenem na domaku poštenome«topragu tvome.
— Pa tko brani, Šimune!
— Jakov se prekojuće vratio iz graskih tamnica, u kojima se nahladovao te dokon naprotezao tri mjeseca dana.
— Zašto bi opet to, Šimune? iznovice ću ja uznemiren na Papka.
— Na pravedna Boga zadimio svoju rođjenu majku biljom za vratne žile, da se onesviještena

Učević predsjednik članovima Zemaljske komore zadarske Mazzocco i Giacasa, darske, odvjet. d. r.

u božjoj službi pukovnik Selinka, mer i mnogi časnici; ministvo dalmat. Ve-

Lederera. učenci eparandija, uz ne- no misu m. a. Rossi.

le Braće-Zadar Dresu:

! Pred čudovor- ijeka u našoj Fra- kraj Korčule, pred k. Apoštolsko Ve- vojvoda u društvu ike Nadvojvotkinje asno Dalmatinsko etom, ovih dana, ta lovor-vijencem e nad najkivnijim e naše Monarhije, sinova sv. Frane pokaljanog našeg uskorenje časnog ašeg c. i. k. Apo- c. i. k. Obitelji te . Slične se molbe čitka rata u svim ena sv. Jeronima

avna želi da dogie skog Veličanstva, e naša Monar- eadom da uz Bla- zaštitu Presvete pas Monarhije po Monarhija će naša ut sjajne zvijezde

ijal ima osobitu olje Vašeg c. i. k. njim scem pri- je, cijele Provin- nika iste Provin- epokolebive vjer- ioltskom Veličan- iji. Vašeg c. i. k.

preodani Antun Kazilari Provincijal. šeg oružja. da. astava na zgradi je to u predobive vojske naši hrabri si- Vladaora opet ju- aplate vjerolom- jela se je varoš astavama a dru-

a junački prođor ničkog počitanja oji na čelu ne- Goricu, prolazi ansku ravnicu.

e. o di S. M. l'Im- cico verrà distri-

aj te saobraćaj di; Kornicz i

aj vrijednosnih Wyzny, Choci- ow i Zablouiow.

njea slijepao glavom omahne- aš? Ta nijesu

ražešćen Šimun. ov, Korđić, za- ljubidrag. Kako na, da je Nikola ga osvanó. Svi- u, a ti reći, da inak za kućnom e prolilo i o- nije, kako je, o srce zna patiti progovorili, tad nam pao, pa se ešto mrdáo i

odušim, netom ke o «olakoču- jade da svine oš jedan Kajin «oditelja svoga! tvoja, a moja, na domaku po-

iz graskih ta- son naprotezao

iznovice ču ja svoju rognenu onesviještena

Privremeno je obustavljen poštanski uređ Denysów.

U Bukovini preuzeli su listovni i novčani saobraćaj te saobraćaj vrijednosnih pisama poštanski uređi Moldava, Kuczurmare i Storoznetz; ova dva zadnja uređa osim toga i ograničeni paketni saobraćaj.

Ispiti zrelosti.

Pišu nam iz Dubrovnika: Na 15 o. mj. bili su ispiti zrelosti u jesenskom roku na c. k. preparandiju u Dubrovniku. Ispitima je upravljao vladin savjetnik upravitelj preparandija g. prof. A. Krietić. Bile su proglašene zrelima Bego Jelka iz Mliná u Župi dubrovačkoj i Škarica Anka iz Kaštel-Staroga.

Čitulja.

Na osvit Svih Sveti preminuo je u Zadru zemaljski sudski savjetnik u miru Enrik Milanović. U večer zórav i veseo u običnom društvu prijatelja, kasnije otišao kući, oćutio se nešto naloš, legne spavati, a u jutro usnu za uvijek. Bio je dobar muž, brižljiv otac, vjeran prijatelj, mio drug, valjan činovnik, pa je bio ljubljn i štován ne samo u kući svojoj, u društvu svojih drugova i ličnih prijatelja, nego u cijelom gradu. Jučer poslije podne bio mu je sjajan sprovod, saučesćem činovnika sudskih vlasti, predstavnika hrvatskih društava i mnogih pokojnikovih prijatelja i znanaca. Laka mu zemlja, a teško uciviljenoj obitelji naše iskreno žalovanje.

Uprava pučke škole na Vošnjarnici

javlja, da je školsku svečanost odregjenu za 4 t. mj. odgđila za nedjelju dne 11 t. mj. isto na 3 sata po podne, a to s uzroka, što će poslije podne óneva 4 ov. mj. biti u Zadru javna pučka zabava.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Prijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmici od 14. do 20. listopada 1917.

Bolest	Politički kotar	Općina	Broj	
			oboljelih	umrlih
Difterija	Dubrovnik	Dubrovnik	2	—
"	"	Ston	6	—
"	Knin	Drniš	2	—
"	"	Knin	1	—
"	Metković	Opuzen	1	—
"	Split	Split	4	—
Škrlet	Knin	Drniš	1	—
Srdobolja	Zadar	Nin	1	—
"	"	Dag	6	—
"	"	Sali	1	—
"	"	Zadar	7	—
Trbušni tif	Split	Split	1	—
"	Zadar	Zadar	3	—

*) Jedno oboljenje odnosi se na vojničku osobu.

RAZLIČITE VIJESTI

Ređ Marije Terezije pokoj, velikom Admiralu Hausu.

BEČ, 28. Javljuju iz stana ratne štampe: Cesar Karlo, botaveći na zastavnoj lagji naše flote, upravo je admiralu Njegovanu ručno pismo, u kojemu, kao znak najživljeg priznanja za valjanu mornaricu, udjeljuje pokojnome velikome admiralu Hausu, koji je uložio sve svoje bogato znanje za dalji razvoj mornarice, i koji ju je u teško vijeme, uspješno vodio njenom cilju, udjeljuje komanderski križ vojničkog reda Marije Terezije.

Beč. Kako saopćuje netom objelodanjeno pre- višnje ručno pismo admiralu Njegovanu, koje je izdano na admiralskom brodu, podijelio je cesar i kralj Karlo pokojnom velikom admiralu Hausu komanderski križ reda Marije Terezije. Ovom pietetnom odlukom, u kojoj se zrcali veduđni zna- čaj vladarev, odlikuje Njegovo Veličanstvo svoju hrabru mornaricu i izriče uspomeni njezina po- kojnoga vogje svoju vladarsku zahvalnost. Austro- ugarske pomorske sile budnom su ustrajnošću branile domaću obalu od talijanskoga dušmanina. Naše podmornice i razarać zadali su mnogu ljetu ranu orijaškoj neprijateljskoj mornarici. Dok Drevišnji ratni gospodar sred svojih hrabrih četa vodi austro-ugarske zastave duboko na zemljište vjerolomne Italije, polaže na grob preporoditelju naše pomorske sile najviše odlikovanje, kojim

svojom pozemljušicom opružila. I opet roditelji, ko roditelji, da će zločin zabašuriti i deveterom suka- njinom zatrpati. Nu odape se zakon, a da ne bi, da mu roditelji, oprostije i godinu bi dana trunó u tamnici. Ovo vam je, oče, ovako, a vi sudite, kako hoćete, po misničkom i samilosrdnome srcu svome. Samo vas još jednu molim, da pred lupežom o kru- nici i o kruničanju ne govorite!....

Skidoh se i sa «Putalja» sjaših, a nijesu već varnice, ispred očiju mi vrcaji, i svaka svoju spo- minje: — Roditelj; sin; desno oko; lijevo oko; koza stara, — da se najstrag sve potruu i u pozadini zinu mračna tamnica, a po njojzi se svijja rana mladost, ovo su tri mjeseca dana.

Zašto?

Svoju je rognenu majku mrtvimice zapeo. Tko je to?

Jakov Korđić. — — — — —

— Šimune, imaš li ti djece? — upitat ću ja Papka, da se ispriprostim ovih zeljivih prikaza. Šimun taman ómakó bukaru sa usta i ne otrav još gubice pulom na rukavu smrsi je: — Imam, oče, tri sina na zóravlje — a pri tome me nekuda sumnjíćavo pogleda.

Pokajah se svoga naletna upita. Pričiní mi se presebićnim.

Da svalim sa sebe roditeljske pokore, što me trenutačno zaskočile, na roditelja ih iznovice tova- rim, da ocu dočaram odvratnu sliku gorke budu- ćnosti uz opake i razvratne sinove.

Habsburški dom odlikuje ratnu vrlinu. Ručno pismo Njegova Veličanstva izazvat će kod naših vrlih mornara i kod pučanstva cijele monarhije radosno oduševljenje.

Zima 1917—1918.

Predstojnik bečkog meteorolozijskog opser- vatorija dr. Defant priopćuje u «N. Wr. Journal» o zimi god. 1917—18 ovo: Dugo trajanje lijepog vremena posljedica je relativno velikog zračnog pritiska u srednjoj i istočnoj Evropi, koji je ne- obično stalan. Ako sadašnja razdioba zračnog pritiska potraje duže, moramo biti spremni na t. zv. zračnu zimu, kod koje je skoro po pravilu veoma niska temperatura. U tom slučaju imat ćemo vedro vrijeme bez vjetra. U nižim slojevima atmosfere bit će veoma hladno, ali zato na većim visovima naročito u planinama, relativno blago vrijeme. Ako ne nastupe kakve naročite promjene u vremenu, možemo se nadati neobično ranoj zimi.

Nova lihvarska afera u Austriji.

Kad se u Austriji spremalo uvođenje karata za odjelio, koncentrovali su mnogi lihvari i pre- kupljivači veliko mnoštvo manufakturne robe u svojim rukama, da je kasnije uz lihvarske cijene dalje prodaju. Ratno-lihvarski ured u Beču istra- gom je dokazao ovo: Glavni član prekupljiivača Ignac Hacker iz Ugarske, prije trgovački po- moćnik, uredio je sebi samostalan posao, te našao druga galičkoga bijegunca Simona Hamberga. Imetka nemahu nikakvoga. Kraj svega toga postigoše za nekoliko mjeseci promet, koji je išao na milijune. Glavni dobavljači bijahu razni galički bijegunci. Sve te osobe nastojale su, da povećaju promet po- kupljene manufakturne robe, te da kod svake daljne prodaje povise cijenu, obično za 30% kod svake prodaje. Glavni Hackerov kupac bijaše velika neka tvrtka za rukotvorine. Robu, koja je većinom po- ticala od velikih trgovaca u Budimpešti, ona pro- davaše opet velikim kupcima u Ugarskoj i u au- strijskim zemljama. I kod ovih prodaja računsa se uvijek dobit od poprečne 30 do 40%, i više, ma da je kod manufakturne robe kod trgovine u ve- liko običajan srednji dobitak od 10%. Na taj način je spomenuta tvrtka za zadnjih 4 mjeseca prodala skoro za 8 milijuna takove robe, a Hacker je, kako sam priznaje, postigao dobitak od 1/2 milijuna kr. Glavni dobitak zapao je onu veliku tvrtku. Tako se dizahu cijene manufakturne robe na skokove u vis, te ne stajahu konačno u nikakvom odnosu sa pravom vrijednosti robe. To dokazuje, da su pojedini latici, koji su stajali u mirno doba 1 K po metru, sada postigli cijenu od K 59.80. Na temelju ustanovljenoga teretnoga materijala, Hacker je radi prekupljiivanja i podizanja cijena predan kazne- nom sudu. Droti vlasniku tvrtke, a glavnom kupcu Hackerovom, koji je za 4 zadnja mjeseca postigao promet malne od 25 milijuna kruna, podnešena je prijava radi podizanja cijena, pod prilikama, koje teško ugrožavaju javne interese. Kod pojedinih prekupaca negjeno je robe za najmanje 5 milijuna kruna i zaplijenjeno. Roba predana je uredu za odijevanje naroda.

«Optochin» — lijek protiv upale pluća.

Nekoć je upala pluća bila bolest, koja je čovjeka za više sedmica privezala uz krevet, mu- čila ga velikim bolima, a u većini je slučajeva svršavala smrću. Prije nekoliko godina stavljen je u promet lijek «optochin», koji je u teškoj mornaricu, udjeljuje pokojnome velikome admiralu Hausu, koji je uložio sve svoje bogato znanje za dalji razvoj mornarice, i koji ju je u teško vijeme, uspješno vodio njenom cilju, udjeljuje komanderski križ vojničkog reda Marije Terezije.

Beč. Kako saopćuje netom objelodanjeno pre- višnje ručno pismo admiralu Njegovanu, koje je izdano na admiralskom brodu, podijelio je cesar i kralj Karlo pokojnom velikom admiralu Hausu komanderski križ reda Marije Terezije. Ovom pietetnom odlukom, u kojoj se zrcali veduđni zna- čaj vladarev, odlikuje Njegovo Veličanstvo svoju hrabru mornaricu i izriče uspomeni njezina po- kojnoga vogje svoju vladarsku zahvalnost. Austro- ugarske pomorske sile budnom su ustrajnošću branile domaću obalu od talijanskoga dušmanina. Naše podmornice i razarać zadali su mnogu ljetu ranu orijaškoj neprijateljskoj mornarici. Dok Drevišnji ratni gospodar sred svojih hrabrih četa vodi austro-ugarske zastave duboko na zemljište vjerolomne Italije, polaže na grob preporoditelju naše pomorske sile najviše odlikovanje, kojim

Telegrami Uredništva.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvjestaji austrijsko-ugarskog glavnog stana. BEČ, 2. Službeno se javlja: 2. novembra 1917. Talijansko bojište: Na donjem i srednjem toku Tagliamonta u dodiru smo sa neprijateljem. Talijanske čete, koje su još na istoku od rijeke pokušavale da se drže, bjehu uzbijene ili uništene. Tom prigodom opet nekoliko je tisuća zarobljenika ostalo u savezni- čkim rukama. U kraju oko Fella i u području gornjeg Tagliamonta naše armije napreduju kako se namjeravalo. Na više mjesta morao se ne- prijateljski otpor razbiti. Na drugim bojištima nikakvih važnih doga- gjaja. Doglavica generalnog štaba, Izvjestaj njemačkog glavnog stana. BERLIN, 2. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 2. novembra 1917. Zapadno bojište: Duž Upresa, osobito kod Dixmuindena jak ar- tilerijski boj. Između Houthoultske šume i Lysa

živahna neprijateljska ometajuća vatra. Više je engleskih izvidničkih zagona propalo. Na konalu Oise-Aise i duž strane Chemin-des-Dames bor- bena je djelatnost artilerije znatno porasla. Po- slije ubrzane vatre od više sati, jake francuske snage napadoše kod Brage; njihov juris se skrši krvavo pred našim linijama.

Istočno bojište:

Nije bilo važnih događaja.

Maćedonska fronta:

Na sjevero zapadu od Monastira odbijen je sa znatnim gubicima zagon neprijateljskog bata- ljona.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Sinoćnji izvještaj našeg stana ratne štampe.

BEČ, 2. Javljuju iz stana ratne štampe:

Talijanski poraz postao sve težim zauzećem Gemone, u čiji vatreni pojas naše čete bijahu ušle već dana 28 oktobra, i padom mostobrana kod Pinzana, to je sada cijela istočna obala Ta- gliamonta u savezničkim rukama. Talijanci, koji su se još kod spomenutog mjesta odupirali, pre- trpješe nov, težak poraz: 50 oficira i preko 3000 ljudi pade u ruke njemačkih četa. Dojedini bata- ljoni, koji su u okolini Latisane stali da se brane, bjehu uništeni. Za ove sjajne ofenzive kopnenih četa i ratna je mornarica imala važan dio. Hidro- plani su se takmičili sa aeroplanima u izvidni- čkom lijetanju; oni su često omeli željeznički sa- obraćaj, stvorili zabunu u neprijateljskim četama u bijegu, dok su torpedni brodovi napali vatom te uskali baterije na Sdobbi. Kad su čete bile sprećavane od tolikih kanala u lagunama da brzo prođu prema Gradu, odmah je mornarica stupila u boj, i odijeljci iskrcani sa lagje «Admiral Spaun» zauzeše Grado. Sudjelovanje pomorskih snaga u potjeri za neprijateljem osobito je utjecalo na povišenje brojaka plijena.

Barun Konrad imenovan kancelarom Reda Marije Terezije.

BEČ, 2. Cesar je imenovao baruna Conrada Hetzendorfa kancelarom vojničkog reda Marije Terezije.

Djemački Državni kancelar Michaelis otpu- šten a imenovan na njegovo mjesto grof Hertling.

BERLIN, 2. Car Vilim je otpustio državnog kancelara Michaelisa, na njegov prijedlog, iz službe državnog kancelara, predsjednika pruskog državnog ministarstva i pruskog ministra izvan- skih posala, i udijelio mu je lanac velikog križa k redu Crvenog Orla; imenovao je za njegova nasljednika u tim častima bavarskog državnog ministra grofa Hertlinga.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 2. Si comunica ufficialmente:

2. novembra 1917.

Teatro della guerra italiano:

Sul Tagliamento inferiore e medio siamo in contatto col nemico. Truppe italiane, che tenta- vano ancora di sostenersi ad est del fiume, fu- rono messe in rotta o sterminate. In questo in- contro rimasero di nuovo alcune migliaia di pri- gionieri nelle mani degli alleati. Nella regione del Fella e nella zona del Tagliamento superiore l'avanzata delle nostre armate prende l'andamento diviso. In parecchi punti si dovette spezzare la resistenza nemica. Sugli altri scacchieri nessun avvenimento d'importanza.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 2. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 2 novembra 1917.

Teatro della guerra occidentale.

Lungo l'Yser, particolarmente presso Dixmuiden forte lotta d'artiglieria. Tra il bosco di Houthoulst ed il Lys vivace fuoco disturbatore. Spinte di ricognizione inglesi fallirono più volte. Sul canale fra l'Aise e l'Oise e lungo il dorso dello Chemin des Dames crebbe considerevolmente l'at- tività combattiva dell'artiglieria. Dopo un fuoco a stamburate di più ore, numerose forze francesi attaccarono presso Braye. Il loro assalto crolló sanguinosamente dinanzi alle nostre linee.

Teatro della guerra orientale.

Nessun avvenimento importante.

Fronte macedone:

A nord-ovest di Monastir una punta di bat- taglioni nemici venne respinta con perdite copiose.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

Dal quartiere della nostra stampa di guerra.

VIENNA, 2. (Sera). Dal quartiere della stam- pa di guerra si comunica:

La disfatta degli Italiani assume una forma sem- pre più disastrosa. In seguito alla presa di Gemona, nella cui cinta di fortificazioni le nostre truppe penetrarono già il 28 ottobre, nonché in seguite alla caduta della testa di ponte di Pinzano, tutta la riva orientale del Tagliamento trovai oramai nelle mani degli alleati. In quest'ultima località gli Italiani, che opposero ancora resistenza, subi- rono una nuova grave sconfitta, 50 ufficiali, oltre 3000 uomini caddero nelle mani delle truppe ger- maniche. Singoli battaglioni italiani, che nella zona di Latisana ancora si apprestavano a difesa furono sgoninati.

Durante la splendida offensiva delle truppe di terra anche la Marina prestó non minori ser- vigi. Idrovolanti andarono a gara coi velivoli di terra nei voli di ricognizione e molestarono ripe- tutamente il movimento ferroviario, portando lo

scompiglio nelle schiere del nemico fuggente. Le batterie sulla Sdobba furono ridotte al silenzio dal fuoco di un assalto di sorpresa di torpediniere. Mentre le truppe erano ostacolate dai numerosi canali della regione lagunare nella rapida avan- zata verso Grado, intervenne nuovamente la Ma- rina, e ripartí sbarcati dall'incrociatore «Admiral Spaun» si impadronirono di Grado. La coopera- zione delle forze combattenti navali nell'insegui- mento del nemico influi particolarmente ad au- mentare le cifre del bottino.

Bollettino germanico della sera.

BERLINO, 2 (sera). Nelle Fiandre vivace azio- ne di fuoco. Sull'Yser la scorsa notte, inavvertiti ed indisturbati dal nemico, abbiamo dislocato se- condo il piano le nostre linee dal fronte montano dello Chemin-des-Dames. Nella notte fra il 31 ottobre ed il 1 novembre nostri aviatori hanno attaccato con successo Londra e varie piazze in- glesi lungo la costa.

In Oriente nulla di particolare.

Dall'Italia fino ad ora nulla di nuovo.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik. Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

Molimo naše pretplatnike u Zadru, da izvole otpremiti ili na brzu ruku ili poštom Uredu „Objavitelja dalmatinskoga“ - Zadar, pretplatu za tekuću godinu 1917.

Uprava lista.

S'invitano i noštri abbonati in Zara a voler rimettere a mezzo vaglia postale o in via breve, all'ufficio dell'Avvisatore dalmato Zara, l'abbonamento pro anno corrente 1917.

L'Amministrazione.

JAVNE ZAHVALE.

Ovim najharnije zahvaljujem C. K. Austrijskoj Vojničkoj Zakladi za udovice i siročad (Odio: Ratno osiguranje, koja mi je putem njezine poslovnice u Supetru u najkraćem roku isplatila iznos od 1000 K. (hiljadu Kruna), što sam bia osjeđuroao život mom sinu Antunu, koji je dao život za Cara i za dom.

Postire, dne 1. Kolovoza 1917.

Petar Marušić.

U najvećoj nevolji uslijed smrti muža paginula na bojnóm polju, isplatila mi je C. K. Austrijska Vojnička Zaklada za udovice i siročad (Odio: Ratno osiguranje) najkulantnije iznos od tisuću Kruno (1000 K.), za koji sam bila osigurala pokojnika u time izbavila donekle iz nevolje mene i moju obitelj.

Spomenutoj zakladi štoga, najharnije zahva- ljujem.

Iž veliki, dne 29. Rujna 1917.

Marija Konatić ud. pok. Tome.

RINGRAZIAMENTO.

All'esimio Dott. Marčelić il quale con zelanti e sapienti cure, suggerite dalla sua valentia medica, seppe portare a guarigione completa la nostra diletta figlia

ESTER

la quale per un caso accidentale ferivasi mortal- mente, vadano i nostri più sentiti ringraziamenti e la espressione della nostra perenne riconoscenza.

Famiglia Adolfo Namer.

Traži se ratni invalid općinskog redara u Supetru. Uvjeti: neporočno vladanje, poznavanje hrvatskoga jezika u govoru i pismu te tjelesna sposobnost za ovu službu. Plaća iznosi 100 K mjesечно. Molbe neka se što prije pošalju «Dovjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru».

Kokosove torbe

za uljarske tiskove

mogu se nabaviti uz povoljne cijene kod tvrtke

Braća Klein - Zadar.

Ag. Mra. mjedi

Stari kotorski arhiv u Zadru.

- (Nastavak).
55. Bilježnička isprava od 22. aprila 1523. glede vinograda Tome Calafato «in Theodo». — Oštećena je i na mjestima izgrizena, te izmrljana.
 56. Bilježnička isprava od 7. novembra 1523. — Sasvim je oštećena i izgrizena.
 57. Dukali dužda Andrije Gritti od 20. aprila 1532., kojim se javlja odluka glede razmirica između gragjana i plemića kotorskih. — Ova je isprava važna za kotorsku povijest. S lijeve je strane oštećena, izgrizena.
 58. Bilježnička isprava od 1. novembra 1534. (Hipoteka per danari tolti da Franzino Benos). — Drobno je na mjestima, omrljana i izbljigjena.
 59. Bilježnička punomoćnica izdana od žene Stoislava de Pastrovich relicta quondam Nicolai Rad de Catharo za prodaju kuće «posite Catharo in contrada S. Michaelis». — Imade nadnevak 30. novembra 1535. — Oštećena je, probijena na mjestima i omrljana.

60. Bilježnička isprava od 15. juna 1540. — Oštećena je i izjedena na gornjem i donjem kraju.
61. Bilježnička isprava od 30. oktobra, 1544., za jednu kuću, koju je posjedovala «Suor Justina Fortis, ordinis predicatorum». — Omrljana je, na mjestima probušena i izbljigjena.
62. Bilježnička isprava od 26. juna 1547., glede nekog zemljišta «de Lustizza villa Borcho-utichij».
63. Dukali dužda Frana Donato od 1. decembra 1548.: «Nobilibus et sapientibus viris Francisco Pisano, de suo mandato Rectori et Prouisorii Cathari, et successoribus suis», kojim se zabranjuje Perašanima, Kotoranima i ostalima kupovati brodove u zajednici s Turcima, kupovati zemlje u Turskoj, uz gubitak zemalja i svega, što bi imali u zajednici s Turcima, i uz globu od 200 (dvijesta) dukata, koji polovica ide na korist prijavitelja, koji će ostati tajan, a polovica na korist izvršitelja.
64. Bula pape Julija od 14. aprila 1549., upravljena Albertu biskupu «Vegliensi nuper Modrusiensi». — Na donjem je kraju izjedena.

65. Bula istoga pape Julija takogjer od 14. aprila 1549., upravljena zadarskome nadbiskupu glede biskupa Alberta «krčkoga». — Izjedena je na donjem kraju.
66. Bilježnička isprava od 8. jula 1550. — Omrljana je od tanina na mjestima probušena i izbljigjena.
67. Bilježnička isprava od 10. oktobra 1550., glede prodaje zemljišta Lug. — Omrljana je od tanina, na mjestima probušena i izbljigjena.
68. Bilježnička isprava od 15. novembra 1557., glede najma «per li Tesorièri come Commissarij»; omrljana je i izbljigjena; slabo čitljiva.
69. Bilježnička isprava od 19. marča 1560.: «ipoteca di terreno»; s lijeve je strane izjedena, na više mjesta probušena, omrljana i izbljigjena.
70. Dukali dužda Jeronima Priuli od 23. juna 1563. — Dopušta se Kotoranima «navigar in luoghi forestieri». Ova je isprava mnogo oštećena i izjedena na gornjoj i donjoj strani.
71. Dukali od 17. septembra 1564. — Sasvim oštećena i izjedena.

72. Bula pape Dija IV. od 7. juna 1565.; mnogo je oštećena i po srijedi izjedena.
73. Bilježnička isprava od 5. maja 1566.: ustup jednog livela; izbljigjena i na mjestima probušena.
74. Bilježnička isprava od 24. januara 1570.; sasvim izbljigjena i omrljana, nije ju moguće pročitati.
75. Dukali dužda Sebastiana Venier-a od 4. avgusta 1577., upravljene: «Nobilibus et Sapientibus viris Pelegrino Bragadino, de suo mandato Rectori et Prouisorii Cattari, et successoribus fidelibus». — Ova je isprava veoma važna za kotorsku povijest; u formi je brošure u osmini. Imade pisanih stranica 20. — Sa držaj se dijeli na šest poglavlja i to: 1.º; «Caserna»; 2.º «Credito del Fondego»; 3.º «Salariati»; 4.º «Collegio Gesuiti»; 5.º «Appalto sali»; 6.º «Ponti e porte sulla Fiumera». — Na molbu posebnih poslanika Jeronima Buccia i Andrije Dominici «Ambasciatori della fedelissima Città Nostra di Cattaro» bila je izdana ova odluka mletačkog senata: (Sljedi).

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 ðkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

R. VLAHOV
ZARA

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Jadranska banka

podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3¼ kamata.

Školskih i kancelarijskih
potrepština!

Umjetničkih
dopisnica!

Naručbe pečata
od gume za
urede itd.

A. PAUT
Papirnica - ZADAR Dalmacija

Ulica Suda br. 12.

Bazarne
robe!

Drodaja boljih
novina

pretplatnici ih primaju kući
bez ikakve nagrade donosiocu.

Fratelli Mandel & Nipote

BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici
Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di
giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4½
del Credito fondiario dalmato Obbligazioni pro-
vinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4½ o
4% della Banca Commerciale di Budapest. —
Lettere di pegno della Cassa di risparmio di
Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro
al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della
Bosnia-Erzegovina 4½%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore
all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate
mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874
Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20.
Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ.
Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.
Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ.
Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.
Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita
princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.
Lotti Turchi 1870 da Lchi 400. Vinc. principale
Lchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed
Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate
mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto
Corrente, con restituzione senza preavviso, verso
un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze
d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni
d'incasso, versamenti e simili richieste dei
propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro
la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle
condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita,
Accidenti Furto con iscaso, quale Agenzia Prin-
cipale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto
Corrente, con restituzione senza preavviso, verso
un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze
d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni
d'incasso, versamenti e simili richieste dei
propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro
la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle
condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita,
Accidenti Furto con iscaso, quale Agenzia Prin-
cipale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto
Corrente, con restituzione senza preavviso, verso
un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze
d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni
d'incasso, versamenti e simili richieste dei
propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro
la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle
condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita,
Accidenti Furto con iscaso, quale Agenzia Prin-
cipale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto
Corrente, con restituzione senza preavviso, verso
un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze
d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni
d'incasso, versamenti e simili richieste dei
propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro
la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle
condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita,
Accidenti Furto con iscaso, quale Agenzia Prin-
cipale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 8 do 20 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 28—32 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 8.— Cigaretnog papira: «Riz Abadie» l. 60/100 Kr. 13.—, II. 100/100 Kr. 10.— «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 10.— Fotografiskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emaliranih tablica
za groblje
sa i bez fotografije

— za dućane i za urede. —

Disač stroj «Meteor»
takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume
i mjedi.

Električna Baterija Kr. 2.—
komplet Kr. 4.50.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od ½ do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdnom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

OSIP JADRONJA - ŠIBENIK

urni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjeguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Šode kauštike

u bačvama od okolo 400 kg. prodaje
uz najniže dnevne cijene tvrdka

Marcello Pattiera
Zadar

Brzjavlj: PATTIERA - Zadar

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu
ukamačuje sve štedioničke uložke
od 15. prosinca 1916 do daljnega
sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime
do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Poveljeni trgovačko-
pomorski mešetar.